

Start

Introductie

**Wat is
hechting?**

**Hechtings-
stijlen**

Feedback

Hechting en hechtingsproblematieken

't PAST
Passende Aanpak voor Speciale onderwijsbehoeften

**Sociale
emotionele
ontwikkeling**

Evalueren

Afsluiting

**Wat kun je op
school**

**Wat kun je zien
in de klas**

Kern 1: Wat is hechting?

hechting of gehechtheid is een wederkerige en diepgaande emotionele en fysieke band tussen een kind en zijn ouders, met als doel het kind veiligheid te bieden en te beschermen.

Opdracht

next

Grondlegger(s)

John Bowlby

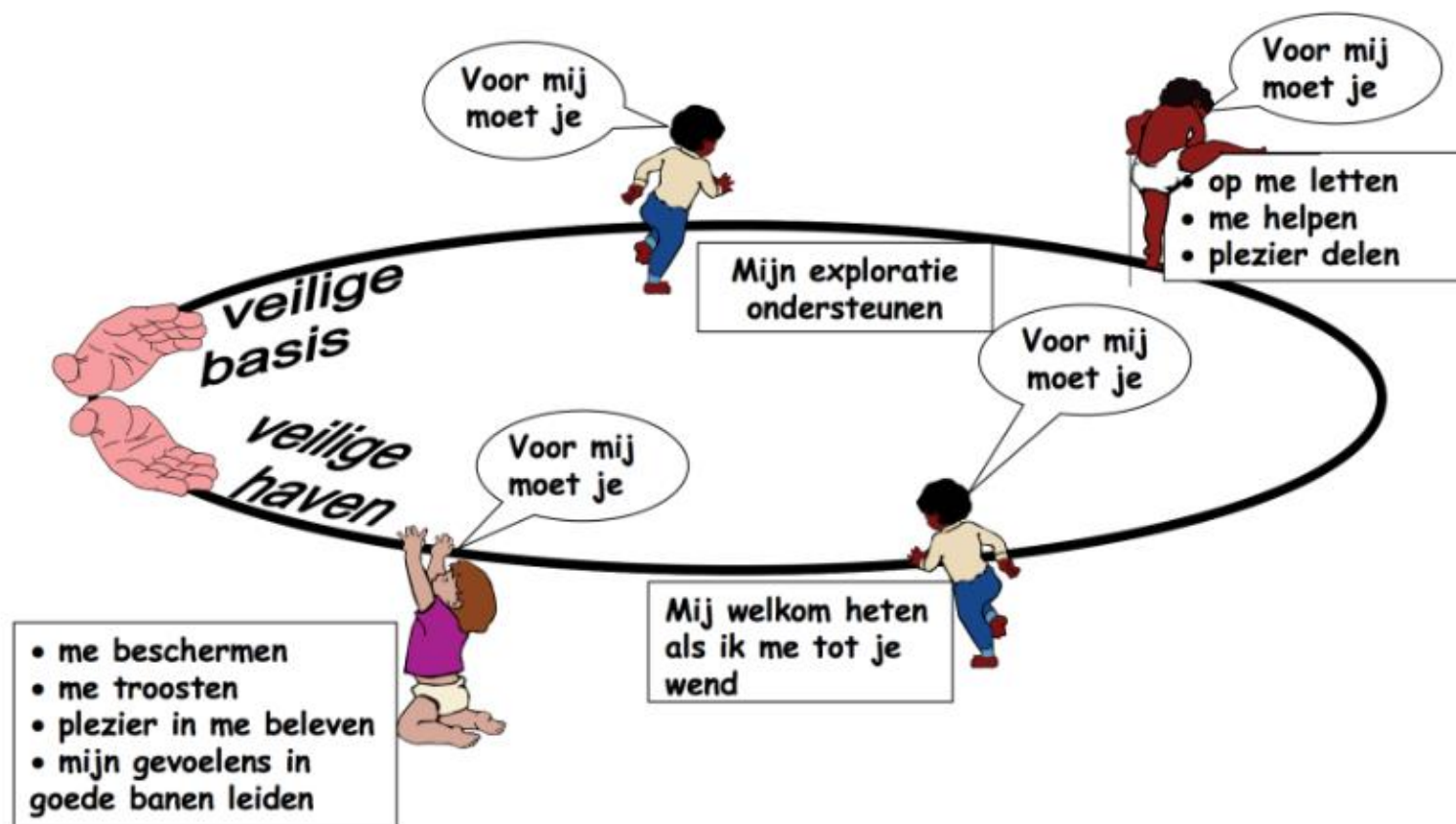
(Londen, 26 februari 1907 - Skye, 2 september 1990)

Mary Ainsworth

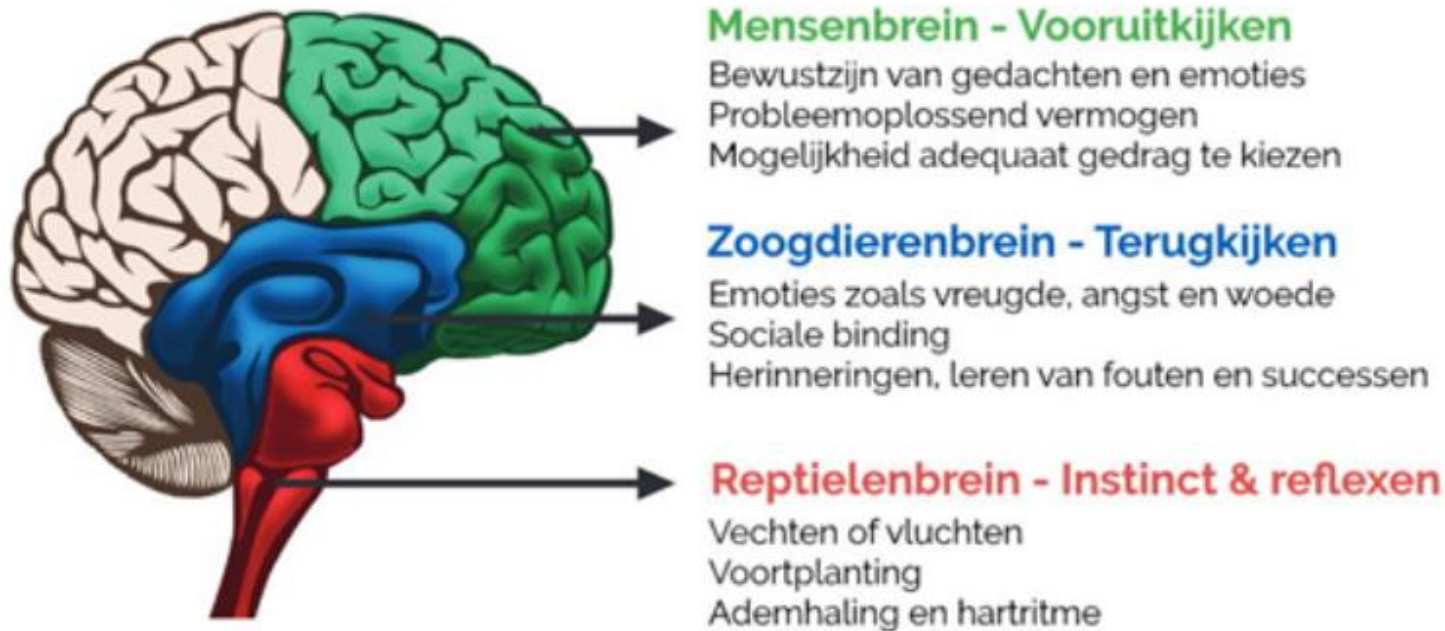

(Glendale (Ohio), 1 december 1913 –
Charlottesville (Virginia), 21 maart 1999)

Cirkel van veiligheid

Breinontwikkeling

Serve en return

Hechtingsstijlen

Opdracht

**Classificatie-
systeem**

**Risico's en
oorzaken**

Classificatiesysteem

Veilig gehecht

Onveilig gehecht

Hechtings-
stoornis

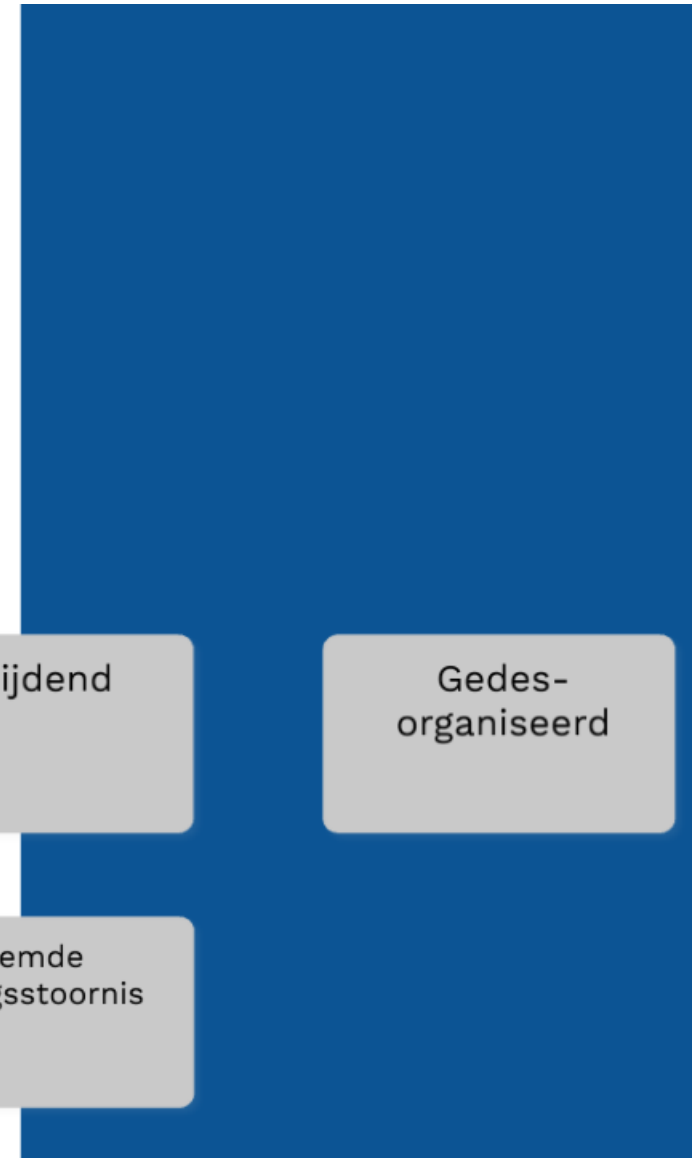
Ambivalent

Vermijdend

Gedes-
organiseerd

Geremde
hechtingsstoornis

Ontremde
hechtingsstoornis

Veilig gehecht

Ouder(s)

Kind

School

Sensitief en responsief

Balans nabijheid - exploreren

Durven fouten te maken

Ambivalent gehecht

Ouder(s)

Inconsequent sensitief,
onvoorspelbaar, afwezig

Kind

Toenadering en afwijzen

School

Vraagt veel (ook onnodige)
hulp

Vermijgend gehecht

Ouder(s)

Afwijzend, zakelijk, zijn er niet

Kind

Negeert of vermijdt, quasi zelfstandig

School

Vraagt niet om hulp. Je kent het kind niet echt

Gedesorganiseerd gehecht

Ouder(s)

Inconsequent, onvoorspelbaar,
beangstigend

Kind

Gedrag zonder strategie.
Aanstoten en afwijzen

School

Voelt zich snel aangevallen en
benadeeld

Reactieve hechtingsstoornis

Ouder(s)

In vroege jeugd niet voldaan aan behoeften

Kind

Wijst relatie met anderen af

School

Zoekt nauwelijks contact, gevoel altijd de schuld te krijgen

Wat zie je

Wat zie je bij deze kinderen

- Gesloten houding
- Vermijden contact in bepaalde situaties
- Overdreven waakzaam
- Altijd op hun hoede
- Voelen zich snel afgewezen en ongewenst
- Wijzen toenadering van leerkracht af
- Zijn wantrouwend (vooral naar volwassenen)
- Onvoorspelbaar gedrag (ineens heel boos of vriendelijk)
- Willen geen lichamelijk contact
- Willen niet getroost worden
- Kunnen agressief en uitdagend gedrag vertonen

Onremd- sociaal contactstoornis

Ouder(s)

In vroege jeugd niet voldaan
aan behoeften

Kind

Zoekt toenadering bij iedereen

School

Claimend gedrag,
snel boos

Wat zie je

Wat zie je bij deze kinderen

- Niet selectief hechtingsgedrag
- Klampen zich vast aan willekeurige volwassenen
- Gemakkelijk meegaan met onbekende volwassenen
- Breken in op de persoonlijke ruimte van de ander
- Snel driftig
- Tonen geen berouw
- Voelen zich snel tekort gedaan
- Grensoverschrijdend gedrag
- Impulsief
- Snel gefrustreerd als het niet gaat zoals hij het wil
- Vertoont uitdagend gedrag
- Adoptiekinderen hebben vaak een ontremde hechtingsstoornis

Risico's en oorzaken

ouder-
factoren

gezins-
factoren

kind-
factoren

Ouderfactoren

sensitiviteit

Relationele
problemen

Trauma's

Tiener
moeders

Opvoedings
onzeker-
heid

Gezinsfactoren

Sociaal -
economisch

Wisselende
opvoeders

Ziekenhuis
opname

Mishan-
deling

Kindfactoren

Couveuse

Autisme
(ontwikkelings-
stoornis)

Temperament

Adoptie
pleegkinderen

lichamelijk of
psychische
gebreken

Sociaal emotionele ontwikkeling

Intern werkmodel

Toxische schaamte

Relatie -
vriendschappen

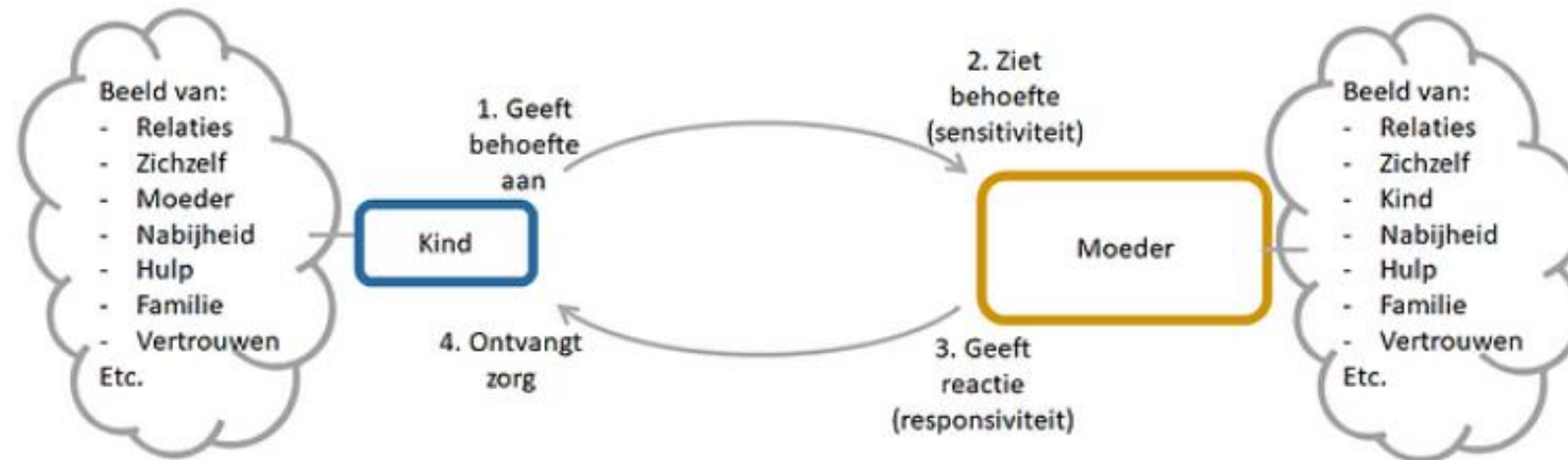

Opdracht

Intern werkmodel

Onveilige hechting

Intern werkmodel

onveilig gehechte kinderen

Ik	Anderen
Ben slecht	Zijn onbetrouwbaar
Ben ongeliefd	Zijn gevaarlijk
Ben niet veilig	Houden niet van mij
Kan niets	Zorgen niet voor mij
Verdien slechte dingen	Begrijpen me niet

Toxische schaamte en the shield of shame

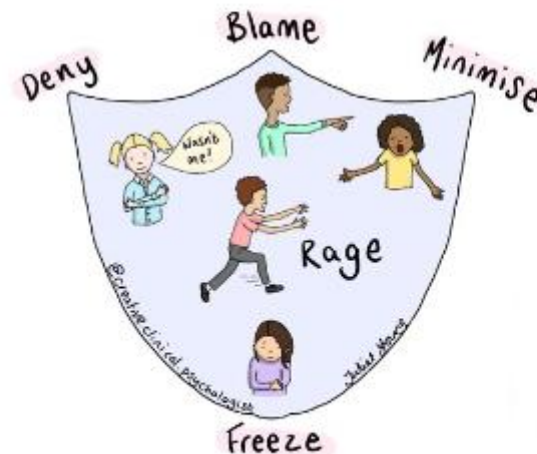
Toxische schaamte

The Shield of Shame

(adapted from Golding and Hughes, 2012)

Shame can be such a painful emotion to feel that we often respond in ways that end pushing people away (at a time when connection is really needed)

Deny

Door de feiten te ontkennen, kan de leerling het gevoel van falen of tekortschieten vermijden en zichzelf beschermen tegen de confrontatie met de schaamtevolle situatie.

**Open vragen stellen ---- Veiligheid bieden ----
Confrontatie vermijden**

Blame

Door de schuld bij anderen te leggen, vermijdt de leerling zijn of haar eigen schaamte en falen, zodat de pijn van tekortschieten niet geconfronteerd hoeft te worden.

Empathie tonen ---- Focus op verantwoordelijkheid
---- Positieve feedback geven

Minimise

De leerling probeert zichzelf te beschermen tegen schaamte door te doen alsof het probleem niet zo groot is, ondanks het feit dat het hem of haar mogelijk diep raakt.

**Erkenning geven ---- Aandacht voor gevoelens
---- Realistische verwachtingen stellen**

Rage

De leerling probeert de pijn van schaamte te maskeren door agressief te reageren, wat hem of haar beschermt tegen de gevoelens van ontoereikendheid of falen.

Blijf kalm ---- Ruimte bieden ---- Reflecteren

Freeze

De leerling trekt zich terug en kan niet reageren omdat het te pijnlijk of te eng is om zich bloot te geven aan de emoties van schaamte.

**Geduld tonen ---- Veilige omgeving creëren ----
Kleine stappen geven**

Relatie - vriendschappen

Veiligheid en vertrouwen ---- **voorwaarde**

Sociale vaardigheden ---- **emoties herkennen**

vriendschappen aangaan ---- **(on)gelijkwaardigheid**

Onderhouden van vriendschappen ---- **sociale en emotionele regulatie**

Groepsdynamiek ---- **regels en afspraken in sociale situaties**

In de klas

Opdracht

**Wat kun je zien
in de klas
Gedragingen**

**Didactiek
Primair
onderwijs**

**Didactiek
Voortgezet
onderwijs**

Gedragingen

**Uitspelen van
school en thuis**

**Uitlokken van
gedrag**

Stelen

**Aanvaarden van
gezag**

Liegen

Automutilatie

- *Wiskunde*
- *Taal (talen)*
- *Aardrijkskunde*
- *Geschiedenis*
-

Wat kun je doen op school?

Opdracht

Checklist

Mogelijke
interventies
Primair onderwijs

Mogelijke
interventies
Voorgezet onderwijs

Key
adult

Banking
time

Verbindings
check

Succes
map

Calm
zone